

Pelastustoimi ja varautuminen

Sisäministeriö

kirjaamo@intermin.fi

Diaarinumero VN/6154/2021-SM-3.

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastuslain 40 ja 48 §:n muuttamisesta ja sisäministeriön asetus ulkoisista pelastussuunnitelmista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirastolta (jatkossa aluehallintovirasto) luonnoksesta hallituksen esitykseksi pelastuslain 40 § ja 48 §:n muuttamisesta ja sisäministeriön asetus ulkoisista pelastussuunnitelmista annetun sisäministeriön asetuksen muuttamisesta.

Asetus on tarkoitus saattaa voimaan kahdessa osassa niin, että komission edellyttämät määritelmien muutokset (yleisö ja yleisö, jota asia koskee) on saatettava voimaan jo tänä vuonna.

Lausunnon valmisteluun allekirjoittaneiden lisäksi on osallistunut pelastustarkastaja Arto Laine.

LÄNSI- JA SISÄ-SUOMEN ALUEHALLINTOVIRASTO

Postiosoite: PL 5, 13035 AVI | Käyntiosoite: Wolffintie 35, Vaasa

puh. 0295 018 450

kirjaamo.lansi@avi.fi

www.avi.fi

Jyväskylän toimipaikka

Hannikaisenkatu 47

Tampereen toimipaikka

Yliopistonkatu 38

Pelastuslain 40 § muutosehdotus

Luonnoksessa Suomen hallituksen esitykseksi ehdotetaan muutettavaksi pelastuslakia EU:n komission Suomelle antaman säteilyvaaratilanteiden hoitamista koskevan perustellun lausunnon johdosta.

Luonnosesityksen mukaan muutoksella laajennettaisiin merkittävästi kohteen omistajan velvollisuutta huolehtia tulipalon lisäksi öljyvahingon, säteilyvaaratilanteen tai muun onnettomuuden jälkiraivauksesta ja -vartioinnista sekä säteilyvaaratilanteesta aiheutuvan altistuksen rajoittamisesta sen jälkeen, kun tilanne ei enää vaadi pelastuslaitoksen toimenpiteitä. Näin ollen jälkiraivaus- ja vartiointivelvoite laajenisi koskemaan lähtökohtaisesti kaikkia onnettomuustyyppisiä.

Kohteen omistajan jälkiraivaus- ja vartiointivelvoitetta rajaisi kuitenkin mahdolliset muille viranomaisille kuin pelastusviranomaisille säädetyt velvoitteet onnettomuuden jälkeisessä jälkiraivauksessa ja -vartioinnissa ja säteilyvaaratilanteiden jälkihoidossa. Säteilyvaaratilanteesta tulisi pelastustoiminnan johtajan edelleen tehdä ilmoitus Säteilyturvakeskukselle.

Aluehallintoviraston lausunto: Aluehallintoviraston käsityksen mukaan edellä esitetty muutos on tärkeä. Esityksessä säteilyvaaratilanne otetaan mukaan ja rinnastetaan muiden mainittujen onnettomuustyyppien kanssa.

Aluehallintovirasto esittää, että säteilyvaaratilanteen määritelmä kirjataan selkeästi pelastuslakiin. Vaihtoehtoisesti pelastuslakiin tehtäisiin viittaus siihen säädökseen, jossa säteilyvaaratilanne on määritelty. Tämä on tärkeää, koska säteilyvaaratilanne voi syntyä monella eri tavalla. Säteilyvaaratilanne voi koskea suurta ihmisjoukkoa tai vastaavasti vaikuttaa vain rajallisella alueella.

Pelastuslain 48 § muutosehdotus

Liikenne- ja viestintäministeriö on valmistellut luonnoksen hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja siihen liittyviksi laeiksi. Esityksessä säädettäväksi ehdotettava uusi vaarallisten aineiden kuljetuksesta annettu laki (jatkossa VAK-laki) ja sen nojalla annetut alemman asteiset säädökset ja useat määräykset vastaisivat perustuslain, kansainvälisten sopimusten ja EU:n lainsäädännön asettamiin vaatimuksiin.

Pelastuslain 48 §:ssä on määritelty alueet, joihin pelastuslaitoksen on laadittava ulkoinen pelastussuunnitelma. Pelastuslain 48 §:n 1 momentin 4 kohdan mukaan ulkoinen pelastussuunnitelma on laadittava vaarallisten aineiden kuljetuksesta rautatiellä annetun valtioneuvoston asetuksen (195/2002) 32 §:n mukaiselle järjestelyratapihalle sekä 5 kohdan mukaan vaarallisten aineiden kuljetuksesta ja tilapäisestä säilytyksestä satama-alueella annetun valtioneuvoston asetuksen (251/2005) 8 §:n mukaiselle satama-alueelle. Kyseiset valtioneuvoston asetukset kumoutuvat voimassa olevan VAK-lain kumoamisen yhteydessä.

Voimassa olevan VAK-lain sisältämät vaatimukset ratapihojen turvallisuusselvityksistä ovat kiellettyjä kansallisia oikeussääntöjä, joista on luovuttava. Siksi esitettyyn VAK-lakiin ei sisällytettäisi voimassa olevan VAK-lain säännöksiä Liikenne- ja viestintäviraston nimeämistä ratapihoista ja vaatimuksia ratapihojen turvallisuusselvityksestä.

Luonnoksessa Suomen hallituksen esitykseksi pelastuslakia esitetään muutettavaksi siten, että ulkoisen pelastussuunnitelman laatimista edellyttävä vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä ratapiha määriteltäisiin sisäministeriön asetuksessa ulkoisista pelastussuunnitelmista.

Lisäksi vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävä satama-alue, jolle tulee laatia ulkoinen pelastussuunnitelma, määriteltäisiin uuden vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetun lain mukaisesti.

Esityksellä asiassa halutaan varmistaa se, että ulkoinen pelastussuunnitelma laaditaan jatkossakin sellaiselle ratapihalle ja satama-alueelle, jonka kautta kuljetetaan merkittäviä määriä vaarallisia aineita.

Lisäksi sisäministeriön asetuksessa (1286/2019) annettaisiin tarkempia säännöksiä vaarallisten aineiden kuljetukseen käytettävästä ratapihasta.

Aluehallintoviraston lausunto: Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan edellä mainitut täsmennykset on syytä tehdä. Täsmennykset käytännössä säilyttävät hyväksi havaitut nykyiset vaatimukset ulkoisten pelastussuunnitelmien ja suuronnettomuusharjoitusten osalta.

Johtaja	Tarja Wiikinkoski
Pelastusylitarkastaja	Jussi Herranen

Jakelu	Sisäministeriön kirjaamo
Tiedoksi	Lainsäädäntöneuvos Annika Parsons

Tämä asiakirja LSSAVI/14588/2021 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LSSAVI/14588/2021 har godkänts elektroniskt

Hyväksyjä Wiikinkoski Tarja 27.10.2021 11:03

Esittelijä Herranen Jussi 27.10.2021 11:02